

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 550/2020-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Tatiana Polková, Na Priekope 174/13, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 15 Ct 70/2002 z 5. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 Ct 70/2002 z 5. februára 2020 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd v spore vedenom pod sp. zn. 15 Ct 70/2002 zamietol žalobu sťažovateľa o ochranu osobnosti. Uznesením okresného súdu z 12. júla 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 113/2019 z 31. mája 2019 bol žalovanému priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uznesením okresného súdu z 23. septembra 2019 vydaným vyššou súdnou úradníčkou bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania v sume 3 221,26 €. Napadnutým rozhodnutím bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu z 23. septembra 2019.

3. Sťažovateľ považuje napadnuté rozhodnutie vo vzťahu k jeho argumentácii o nepreukázaní účelne vynaložených trov konania úspešnou stranou konania za nepreskúmateľné. Okresný súd vyčísлил trovy konania z titulu právnych služieb len podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) bez preskúmania skutočného zaplatenia právnych služieb stranou konania, teda jednej z troch zákonných podmienok podľa § 251 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Sťažovateľ namietal nepreukázanie žiadnych účelne vynaložených výdavkov na obranu žalovaného pre nepredloženie daňových dokladov (faktúry, výpis účtu, príjmový doklad, príkaz na úhradu a pod.). Súpis úkonov právnej služby s ich ohodnotením podľa vyhlášky podľa neho nepostačuje. Okresný súd nereagoval na označenú námietku a otázkou preukázania náhrady trov konania sa vôbec nezaoberal. Právny zástupca v priebehu konania pred súdom, ale i v telefonickom rozhovore so sťažovateľom pri zisťovaní čísla účtu opakovane deklaroval, že „*policajtom účtuje polovičnú sadzbu*“ (žalovaný bol policajtom). Podľa sťažovateľa preto bez predloženia daňových dokladov vzniká podozrenie z bezdôvodného

obohatenia strany v civilnom konaní domáhaním sa v skutočnosti nezaplatených trov konania.

4. Sťažovateľ argumentuje, že ak sa všeobecný súd nevysporiada s dôkazom predloženým sporovou stranou a na vec aplikuje právny názor, ktorý v okolnostiach veci odporuje jednej zo základných zásad rozhodovania o náhrade trov konania, a to zásade preukázania trov konania, dochádza k takému vybočeniu všeobecných súdov z ustálených a právnou praxou artikulovaných zásad rozhodovania o náhrade trov konania, ktoré možno charakterizovať ako extrémne, majúce za následok nielen porušenie zákona, ale aj základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu i jeho práva na spravodlivé konanie.

5. Zachovanie lehoty sťažovateľ odvodzoval z dátumu doručenia napadnutého rozhodnutia 5. marca 2020 s poukazom na § 1 písm. a), § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov.

6. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie nálezom rozhodol, že označené práva sťažovateľa boli napadnutým rozhodnutím porušené. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie a uložiť okresnému súdu povinnosť nahradiť mu trovy právneho zastúpenia.

II.

Právomoc ústavného súdu, relevantná právna úprava a základné východiská

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

11. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

12. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

13. Ústavný súd už judikoval, že rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

14. Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (rozhodnutie ESLP z 23. 9. 1997 vo veci Robins c. Spojené kráľovstvo).

15. Na druhej strane ústavný súd vyslovil, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov. V tom sú vyjadrené atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, I. ÚS 119/2012, III. ÚS 151/2013 a pod.).

16. Z uvedených dôvodov rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citelne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

17. Zmyslom a účelom inštitútu náhrady trov konania pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi náhradu tých trov konania, ktoré účelne vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

18. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

18.1 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K podmienkam konania

20. Podanie sťažovateľa je ústavnou sťažnosťou v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preskúmal

splnenie zákonom ustanovených podmienok konania pred ústavným súdom a zistil, že ústavnú sťažnosť podala oprávnená osoba – sťažovateľ ako sporová strana v spore o ochranu osobnosti (§ 122 zákona o ústavnom súde) a návrh je prípustný (§ 55 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľ je v konaní zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) na základe predloženého plnomocenstva výslovne udeleného na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všetky všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 zákona o ústavnom súde).

21. Keďže napadnuté rozhodnutie sa stalo právoplatným 5. marca 2020 a sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť 5. júna 2020, teda po uplynutí lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde, ústavný súd považoval za potrebné vysporiadať sa s otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti. V zmysle § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov v čase od 27. marca 2020 (dátum nadobudnutia účinnosti zákona) do 30. apríla 2020 spočívali lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo zániku práva. V uvedenom období teda lehoty neplynuli a od 1. mája 2020 ich plynutie pokračovalo. Z doslovného znenia uvedeného ustanovenia vyplýva, že spočívanie lehôt sa týka len ochrany práv v súkromnoprávných vzťahoch. Vychádzajúc z cieľa predmetnej právnej úpravy a celospoločenskej situácie, za ktorej boli mimoriadne opatrenia zákonodarcom prijaté, je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že sťažením uplatnenia ochrany svojich práv v mimoriadnej situácii sú (boli) potenciálne postihnutí aj nositelia práv vyplývajúcich z iných než súkromnoprávných vzťahov (napríklad práva, ochrana ktorých sa uplatňuje v správnom súdnictve, ale aj v súdnictve ústavnom). Ústavný súd (napr. na rozdiel od ESLP) nemá zákonom danú možnosť sám svojím vlastným vnútorným aktom rozhodnúť o predĺžení lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, rešpektuje však vo svojej činnosti *inter alia* princípy právneho štátu, princíp rovnosti, povinnosť

ústavne konformného výkladu a aplikácie právnych noriem (čl. 152 ods. 4 ústavy), ako aj materiálny prístup k ochrane základných práv a slobôd, a preto, vychádzajúc z čl. 46 ústavy s ohľadom na § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s čl. II až IV CSP, považuje spočívanie lehoty na uplatnenie práva v uvedenom období za aplikovateľné aj na posudzovanie dodržania lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. V deň pokračovania plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (1. mája 2020) zostávalo do jej uplynutia 38 dní. Sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť 5. júna 2020. Prejednávanú ústavnú sťažnosť preto ústavný súd považuje za podanú včas.

III.2 K porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím

22. Sťažovateľ namieta, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, pretože okresný súd sa nezaoberal námietkou o nepreukázanie skutočného zaplatenia trov právneho zastúpenia žalovaným, čím nebola splnená jedna z podmienok, aby mohlo ísť o trovy konania v civilnom spore.

23. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd sa oboznámil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia okresného súdu s osobitným zameraním na tú časť, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti podstatná. Okresný súd stručne zhrnul dovtedajší priebeh konania, ukončiac ho rozsiahlejším opisom obsahu sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 23. septembra 2019. Sťažnosť po rekapitulácii právnej úpravy konania o sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože uznesenie okresného súdu z 23. septembra 2019 vydané vyššou súdnou úradníčkou nevykazuje rozpor so zákonom. Okresný súd následne priblížil účel inštitútu trov konania a funkcie, ktoré náhrada trov konania plní vo vzťahu k sporovým stranám (kompenzačná, sankčná a preventívna). Ďalej poskytol výklad zákonnej definície trov konania. Uviedol, že za trovy konania sú považované iba výdavky riadne preukázané súdu, čo sa týka predovšetkým hotových výdavkov reálne vynaložených v súvislosti s prebiehajúcim konaním. Výdavky musia byť odôvodnené, t. j. zapríčinené nevyhnutnosťou alebo potrebou ich vynaloženia pri dosahovaní legitímneho

cieľa. Zároveň musí byť odôvodnený výdavok účelne vynaložený. Okresný súd upozornil na súvislosť otázky účelnosti s náhradou trov konania sporovej strany spočívajúcich v odmene advokáta za právne služby poskytnuté v konaní pred súdom. Takéto výdavky na zastúpenie advokátom sú podľa súdu spravidla odôvodnené, ich výška však podľa okolností prípadu, podľa osoby zastúpeného a podľa osoby advokáta môže byť diferencovaná. Vyvodil z toho, že právny poriadok vo všeobecnosti garantuje sporovej strane poskytnutie právnych služieb advokátom za odmenu na úrovni tarifnej odmeny. Účelnosť a odôvodnenosť výdavkov na tarifnú odmenu advokáta je podľa súdu v rámci sporového konania osobitne posudzovaná vo vzťahu k jednotlivým úkonom právnych služieb. Trovami konania sú potom iba tie výdavky, ktoré majú priamu súvislosť s uplatňovaním alebo bránením práva.

23.1 Okresný súd po citovaní právnej úpravy Civilného sporového poriadku upravujúcej rozhodovanie o trovách konania (§ 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2) a ustanovení vyhlášky (§ 1 ods. 2, § 10 ods. 8, § 13a ods. 1) vymenoval úkony právnej služby, ktorých náhradu priznal okresný súd uznesením z 23. septembra 2019 v súvislosti s konaním na súde prvej inštancie (23 úkonov v sume spolu 2 971,36 €) a v súvislosti s konaním na odvolacom súde (3 úkony v sume 249,80 €). Pristúpil potom k záveru, že považoval za preukázané zdokladovanie piatich úkonov právnej služby výslovne namietaných v sťažnostnom konaní: a) porada s klientom z 5. novembra 2006 na základe záznamu o jej vykonaní založeného v spise, jej obsah sa týkal veci samej, preto bol tento úkon v konaní preukázaný a účelný (v tomto bode okresný súd uviedol i písomné podanie súdu z 10. novembra 2006, ktoré vzišlo ako výsledok porady a obsahovalo námietku vecnej legitimácie žalovaného v 1. rade), b) vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného z 26. februára 2009 na základe výzvy súdu podľa § 209a zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, preto nešlo o svojvoľné podanie právneho zástupcu žalovaného, c) odvolanie žalovaného z 13. apríla 2012 proti uzneseniu o vyrubení súdneho poplatku bolo legitímnym zákonným nárokom strany sporu v zmysle poučenia uvedeného vo vydanom uznesení, teda nešlo o zneužitie práva, d) porada s klientom z 12. decembra 2013, ktorá bola zdokladovaná záznamom založeným v spise a odôvodnená ďalším postupom v spore po doručení rozhodnutia krajského súdu z 30. septembra 2013

zrušujúceho rozsudok okresného súdu, čo okresný súd považoval za dôvodné a účelné s ohľadom na úspech v spore.

23.2 Ostatné priznané úkony právnej služby ani výšku jednotlivých priznaných úkonov sťažovateľ podľa okresného súdu „*nesporoval*“, a preto sa súd nezaoberal ich výškou a považoval to za nespornú skutočnosť. Konštatoval zákonnosť vydania uznesenia z 23. septembra 2019, pretože sťažovateľom namietané úkony právnej služby boli preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vznikli žalovanému v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením jeho práva. O výške trov konania preto vyšší súdny úradník rozhodol správne. Sťažnosť sťažovateľa je podľa okresného súdu nedôvodná, a preto ju zamietol.

24. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti na podklade napadnutého rozhodnutia ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že zamietnutie sťažnosti sťažovateľa smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu z 23. septembra 2019 o výške trov konania nevyústilo v okolnostiach posudzovanej veci do porušenia jeho práva na súdnu ochranu zo strany okresného súdu. V napadnutom rozhodnutí okresného súdu ústavný súd nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okresný súd aplikoval na zistený skutkový stav relevantnú zákonnú úpravu, vysporiadal sa so všetkými podstatnými argumentmi sťažovateľa a z rozhodnutia je zrejmé, akými úvahami sa riadil pri právnom posudzovaní veci. Vyjadril sa k podstatným námietkam o neodôvodnení priznaných piatich úkonov právnej služby, resp. o ich neúčelnosti, pričom jasne odôvodnil svoje skutkové zistenia a právne posúdenie rozhodujúcich skutočností. K druhej podstatnej námietke o nepreukázaní vynaloženia výdavkov žalovaného sa okresný súd vyjadril, nie však výslovne, čo je nedostatkom napadnutého rozhodnutia. Z úvah okresného súdu uvedených v bode 14 napadnutého rozhodnutia (opísaných už v bode 23) je však zrejмый postoj okresného súdu k vznesenej námietke o potrebe preukázania výdavkov. Hoci teda nedal výslovnú odpoveď na námietku sťažovateľa, svojím výkladom o trovách konania dal okresný súd odpoveď na argumentáciu sťažovateľa, resp. spochybnil opodstatnenosť jeho argumentácie. Podľa tohto výkladu okresného súdu sa preukázanie vynaložených nákladov týka predovšetkým

hotových výdavkov v súdnom konaní. Uvedené odôvodnenie, aj keď je stručné a nie úplne adresné, pri splnení povinnosti žalovaného preukázať existenciu skutočností zakladajúcich úkony právnych služieb (či už predložením záznamov o nich, alebo predložením samotných podaní súdu) postačuje na vyvodenie záveru, že napadnuté rozhodnutie je preskúmateľné. Je totiž v súlade so súdnou praxou v zásade osobitne nevyžadujúcou preukázanie výdavkov, o ktorých majú súdy vedomosť z vlastnej činnosti, ani výdavkov, ktorých vynaloženie priamo upravuje osobitný právny predpis (tarifná odmena a náhrady advokáta sporovej strany).

25. Sťažovateľ navyše v ústavnej sťažnosti vychádza z predpokladu, že hotovými výdavkami strany konania sú výdavky za poskytnuté úkony právnej služby, preto sa na nich musí vzťahovať spomínaný vyšší štandard ich preukázania pred súdom. Spomenutý predpoklad však už pri letmom pohľade do systematiky vyhlášky nie je správny, preto ani záver z neho vyvodený nemôže spochybníť odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. K tomu sa pridáva tá významná skutočnosť, že od účinnosti Civilného sporového poriadku je súd povinný rozhodnúť o náhrade trov konania *ex offio*, bez návrhu. To sa vzťahuje na rozhodnutie o nároku, ako aj na rozhodnutie o výške trov. Strana konania, ktorej bol nárok na náhradu trov konania priznaný, tak už nie je povinná tieto trovy vyčísl'ovať v zákonom stanovenej lehote, ako to bolo za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Zodpovednosť je teda na strane konania, aby svoje výdavky v konaní preukázala do rozhodnutia o ich výške takým spôsobom, aby ich bolo možné považovať za trovy konania.

26. Pokiaľ sťažovateľ vzniesol v ústavnej sťažnosti aj námietku, že právny zástupca žalovaného v priebehu konania a v telefonickom rozhovore so sťažovateľom opakovane deklaroval, že „*policajtom účtuje polovičnú sadzbu*“, tak túto argumentáciu podľa obsahu predloženej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 23. septembra 2019 ústavný súd považoval za vznesenú prvýkrát v ústavnej sťažnosti. Neuplatnenie tejto námietky v skoršom štádiu pred všeobecnými súdmi ústavný súd viedlo nutne k záveru o nemožnosti zaoberať sa ňou pre neprípustnosť v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

27. Okresný súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v obsahu spisu. Ústavný súd na záver poznamenáva, že dôvody napadnutého rozhodnutia okresného súdu sú zrozumiteľné, dostatočne logické a vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu. Vychádzajúc z uvedeného, je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozhodnutím okresného súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tento záver nemôže spochybníť ani zistený nedostatok v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Závažnosť a intenzita tohto nedostatku spolu s povahou napadnutého rozhodnutia (o náhrade trov konania) nesvedčia o tom, že by išlo o prípad extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich súdne konanie alebo o rozhodnutie majúce znaky svojvôle. S prihliadnutím na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

28. Keďže došlo k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa (návrh na zrušenie napadnutého rozhodnutia, vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2020

Miroslav DURIŠ
predseda senátu